

HRVATSKI TURIZAM U BROJKAMA

institut za turizam
institute for tourism
Zagreb Vrhovec 5 www.iztzg.hr

Broj 3 / 2007

Hrvatski Turizam u Brojkama

HRVATSKI TURIZAM U BROJKAMA je stalna tromjesečna publikacija Instituta za turizam koja donosi izbor ključnih pokazatelja o turističkom prometu u turističkim područjima Hrvatske (A), smještajnim kapacitetima (B), hotelijerstvu (C), turističkoj potrošnji (D) i prihodima i rashodima od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske (E). U ovom broju poglavlje C sadrži odabrane rezultate analize hotelijerstva 2005. godine, a poglavlje D turističku potrošnju gostiju koji u hrvatske primorske destinacije dolaze u okviru itinerera brodskih kružnih putovanja. Publikacija je namijenjena prije svega onima kojima turizam nije u fokusu, a žele poznavati osnovne činjenice. Jednako tako, publikacija može biti i polazište za daljnja istraživanja.

Izvori podataka:

- **Institut za turizam**

- BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu, www.iztg.hr
- Hrvatsko hotelijerstvo 2005. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2006.

- Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj -TOMAS kružna putovanja 2006.; Institut za turizam, 2007.

- **DZS - Državni zavod za statistiku**
- **HNB - Hrvatska narodna banka; www.hnb.hr**
- **FINA- Financijska agencija**

A. TURISTIČKI PROMET

PRILOZI:

A1. GLAVNE EMITIVNE ZEMLJE U RAZDOBLJU I-IX. 2007.

A2. POTRAŽNJA PREMA GLAVNIM VRSTAMA SMJEŠTAJA

A3. POTRAŽNJA PO TURISTIČKOM PODRUČJU

A1. GLAVNE EMITIVNE ZEMLJE U RAZDOBLJU I-IX. 2007.

GLAVNE EMITIVNE ZEMLJE PREMA OSTVARENIM NOĆENJIMA I-IX/2007.

	Noćenja (u 000)	Udio u ukupnim noćenjima u %	Stopa promjene I-IX. 2007/ I-IX. 2006.	Prosječna duljina boravka
Njemačka	10.424	19,4	-1,0	7,1
Slovenija	5.589	10,4	8,3	5,7
Italija	5.304	9,9	-0,7	4,5
Češka	4.374	8,2	12,2	6,6
Austrija	4.075	7,6	4,3	5,2
Nizozemska	2.001	3,7	5,3	7,8
Mađarska	1.950	3,6	-10,1	5,3
Slovačka	1.825	3,4	28,3	6,6
Poljska	1.814	3,4	13,9	5,7
Francuska	1.568	2,9	-3,9	3,5
Ostale strane zemlje	9.017	16,4	14,3	4,4
Ukupno strani	47.940	89,4	5,5	5,5
Domaći	5.694	10,6	7,7	3,7
Sveukupno	53.633	100,0	5,7	5,2

Izvor: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr
Izvorni podaci DZS

Deset emitivnih zemalja generiralo je oko 73% ukupno ostvarenih noćenja u razdoblju od siječnja do rujna 2007. godine. Najveći broj noćenja ostvarili su Nijemci (19%) i Slovenci (10%). Prema udjelu u ukupnim noćenjima i stopi rasta u odnosu na isto razdoblje protekle godine, Češka i Slovenija potvrđuju svoju važnost za hrvatski turizam - nalaze se među prvih pet tržišta i imaju najviše stope rasta. Gledajući ostvarena noćenja, Slovačka i Poljska su srednje jaka tržišta, međutim brzo se razvijaju postižući dvocifrene stope rasta (Slovačka - 28%, Poljska 14%). Visoka negativna stopa rasta od -10% govori da je u Mađarskoj pao interes za hrvatske destinacije. Taj trend se uočava i na francuskom tržištu, iako nije tako drastično izražen (oko -4%).

A2. POTRAŽNJA PREMA GLAVNIM VRSTAMA SMJEŠTAJA

NOĆENJA TURISTA PREMA SEZONAMA I GLAVNIM VRSTAMA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA I-IX/2007.

	Hoteli	Turistička naselja	Apartmanski smještaj	Kampovi	Privatni smještaj	Ostalo	Ukupno
Noćenja u 000							
I-IV.	1.885	120	92	194	173	411	2.874
V-VI.	3.666	853	492	2.472	1.798	920	10.201
VII-VIII.	5.667	1.911	1.469	9.072	14.186	2.108	34.413
IX.	2.232	556	319	1.160	1.337	542	6.146
Ukupno I-IX.	13.449	3.439	2.372	12.898	17.494	3.981	53.633
Struktura u % (ukupno=100)							
I-IV.	65,6	4,2	3,2	6,8	6,0	14,3	100,0
V-VI.	35,9	8,4	4,8	24,2	17,6	9,0	100,0
VII-VIII.	16,5	5,6	4,3	26,4	41,2	6,1	100,0
IX.	36,3	9,0	5,2	18,9	21,8	8,8	100,0
Ukupno I-IX.	25,1	6,4	4,4	24,0	32,6	7,4	100,0
Stopa promjene (I-IX. 2007/I-IX. 2006)							
I-IV.	2,8	-22,2	42,2	44,3	48,1	18,6	8,5
V-VI.	2,9	-11,7	12,3	5,4	25,0	12,3	6,6
VII-VIII.	4,4	-9,1	11,8	2,8	11,7	2,0	6,1
IX.	3,2	-5,6	1,8	-8,5	7,2	9,1	1,1
Ukupno I-IX.	3,6	-10,5	13,0	3,9	13,4	6,4	6,4

Izvješće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS

Turistička naselja: hotelsko naselje, hotelsko-apartmansko naselje, turističko naselje

Apartmanski smještaj: apartman, apartman tip studio, apartmani, apartmansko naselje, turistički apartman

U tri vrste smještajnih objekata ostvareno je više od četiri petine noćenja u razdoblju siječan-rujan 2007. i to u privatnim (33%), hotelskim (25%) i kampovima (24%). Hoteli i kampovi zabilježili su porast u rasponu 3-4% u odnosu na isto razdoblje 2006. godine. Važnost privatnog smješta pojačava i činjenica da ima i visoku stopu rasta (13%). Pozitivan trend pokazuje i potražnja za apartmanima (stopa rasta 13%) uz napomenu da je njihov udio u noćenjima mali (4%). Najveći pad broja noćenja zabilježen je u turističkim naseljima (-11%), ali takva promjena posljedica je promjene ukupnih kapaciteta u toj vrsti smještaja, što se u određenoj mjeri odrazilo i na povećanje broja noćenja u drugim smještajnim kapacitetima.

A3. POTRAŽNJA PO TURISTIČKOM PODRUČJU

Više od polovine svih turističkih smještajnih kapaciteta Hrvatske nalazi se u Istri i Kvarneru (53%) i u skladu s takvom ponudom ostvaruju više od polovine ukupnih noćenja (54%). Na smještajnu ponudu ostalih primorskih regija (Zadarska, Šibenska, Splitsko-makarska i Dubrovačka) otpada 45% koliko iznosi i njihov udio u ukupnim noćenjima u glavnoj sezoni. Najjači pad prometa u rujnu u odnosu na glavnu sezonu 2007. godine imala je Zadarska regija.

NOĆENJA TURISTA PREMA SEZONAMA I TURISTIČKOM PODRUČJU* I-IX/2007.

	NOĆENJA U TISUĆAMA					STRUKTURA U %				
	Zima -proljeće	Proljeće -pred-sezona	Glavna sezona	Posezona	UKUPNO	Zima -proljeće	Proljeće -pred-sezona	Glavna sezona	Posezona	UKUPNO
	I-IV.	V-VI.	VII-VIII.	IX.	I-IX.	I-IV.	V-VI.	VII-VIII.	IX.	I-IX.
	u 000					u %				
Istra	804	3.661	10.615	2.050	17.130	28,0	35,9	30,8	33,4	31,9
Kvarner i gorje	656	2.222	7.855	1.232	11.965	22,8	21,8	22,8	20,0	22,3
Zadarsko područje	136	860	4.376	489	5.861	4,7	8,4	12,7	8,0	10,9
Šibensko područje	110	636	2.637	414	3.797	3,8	6,2	7,7	6,7	7,1
Splitsko-makarsko područje	300	1.473	6.049	1.099	8.922	10,4	14,4	17,6	17,9	16,6
Dubrovačko područje	264	885	2.358	606	4.113	9,2	8,7	6,9	9,9	7,7
Grad Zagreb	284	230	223	133	870	9,9	2,3	0,6	2,2	1,6
Kontinentalna Hrvatska	320	234	301	123	977	11,1	2,3	0,9	2,0	1,8
Hrvatska - Ukupno	2.874	10.201	34.413	6.146	53.633	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvješće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS

*Kvarner i gorje obuhvaća Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju

*Kontinentalna Hrvatska obuhvaća Bjelovarsko-bilogorsku, Brodsko-posavsku, Karlovačku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku,

Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku, Virovitičko-podravsku, Vukovarsko-srijemsku i Zagrebačku županiju

*Ostale turističke regije poklapaju se sa županijama

B. SMJEŠTAJNI KAPACITETI

PRILOZI:

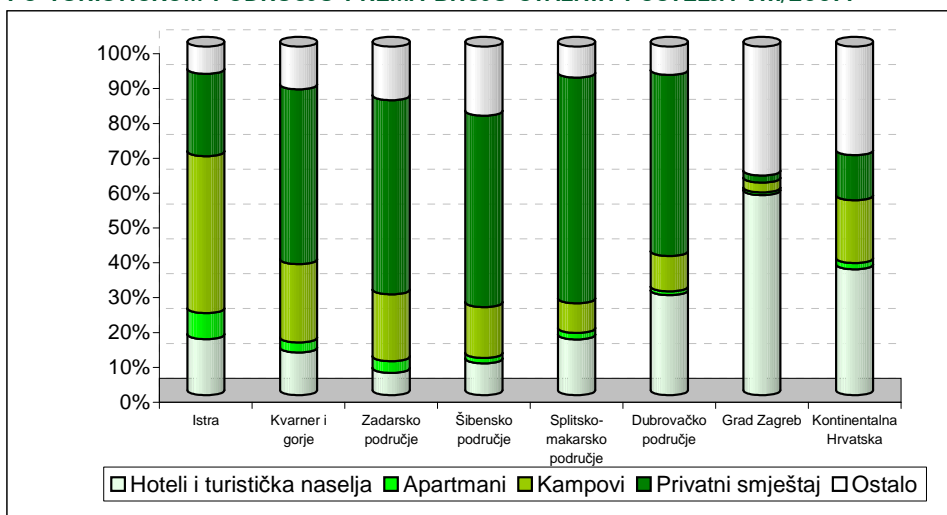
B1. STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA PO TURISTIČKOM PODRUČJU

B2. ISKORIŠTENOST HOTELA

B1. STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA PO TURISTIČKOM PODRUČJU

STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA U HRVATSKOJ

PO TURISTIČKOM PODRUČJU PREMA BROJU STALNIH POSTELJA VIII/2007.

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS

Turistička naselja: hotelsko naselje, hotelsko-apartmansko naselje, turističko naselje

Apartmanski smještaj: apartman, apartman tip studio, apartmani, apartmansko naselje, turistički apartman

Ono što su za Istru kampovi, to je privatni smještaj za ostale primorske regije. Kampova u ukupnim smještajnim kapacitetima Istre ima 49%, a udio privatnog smještaja u ostalim primorskim regijama kreće se od 57% (Kvarner i gorje) do 71% (Splitsko-makarsko područje). U ponudi apartmana prednjači ponovno Istra (17% ukupnih kapaciteta), a potom dolazi Zadarsko područje koje u toj vrsti smještaja ima oko 4% kapaciteta. Dubrovačko područje trećinu smještajnih kapaciteta ima u hotelima. U Zagrebu u smještajnoj ponudi dominiraju hoteli.

B2. ISKORIŠTENOST HOTELA

U srpnju i kolovozu 2007. godine hoteli su u Hrvatskoj bili dobro posjećeni. Na to ukazuje visoka stopa iskorištenost izračunata na bazi maksimalno prijavljenog kapaciteta u pojedinom razdoblju (stalni ležajevi). Podaci za Istru i Šibensko područje (veći od 100%) ukazuju da su u funkciji bili i pomoćni ležajevi koji se također statistički prate. U sezoni (rujan) najveću iskorištenost hotelskih kapaciteta imali su Istra (84%) i Šibensko područje (78%). Zagrebački hoteli su u rujnu dobro poslovali, postigavši iskorištenost od 61,7%. Prosječna iskorištenost hotela u kontinentalnom području za cijelo promatrano razdoblje iznosi 31%.

ISKORIŠTENOST* HOTELSKIH KAPACITETA PREMA SEZONAMA I TURISTIČKOM PODRUČJU I-IX/2007. (u%)

	Istra	Kvarner i gorje	Zadarsko područje	Šibensko područje	Splitsko-makarsko područje	Dubrovačko područje	Grad Zagreb	Kontinentalna Hrvatska	Hrvatska - Ukupno
I.-IV.	16,0	19,8	15,6	11,0	12,6	14,1	33,2	27,1	17,5
V.-VI.	64,9	61,7	59,1	64,0	56,3	61,0	53,2	36,3	59,7
VII.-VIII.	105,0	95,3	97,9	104,1	90,1	89,3	42,5	31,2	89,9
IX.	84,0	74,7	60,4	77,9	75,6	76,1	61,7	39,0	74,0
Ukupno I.-IX.	54,6	51,2	48,0	50,8	44,3	47,3	42,6	30,9	48,5

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS

*na bazi maksimalnog kapaciteta stalnih postelja u navedenom razdoblju

C. HOTELIJERSTVO

Analiza hotelijerstva 2005. godine temelji se na registriranim financijskim i fizičkim podacima poslovanja hotelskih poduzeća kojima raspolažu DZS i FINA. Pokazatelji su izračunati na uzorku od 203 hotelska poduzeća za koje postoje podaci u oba izvora. Ta poduzeća ostvaruju 89% ukupnog prometa u skupini 55.1 (DZS) i 90% ukupnog prihoda u skupini 55.1 (FINA).

PRILOZI:

C1. MARŽA PROFITA HOTELSKOG SEKTORA

C2. RENTABILNOST IMOVINE HOTELSKOG SEKTORA

C3. RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA HOTELSKOG SEKTORA

C4. ODABRANI POKAZATELJI ZADUŽENOSTI HOTELSKOG SEKTORA

C1. MARŽA PROFITA HOTELSKOG SEKTORA

MARŽA PROFITA PREMA AKTIVNOSTI I LOKACIJI PODUZEĆA U 2005. I 2004. GODINI

	HOTELSKA PODUZEĆA 2005.				HOTELSKA PODUZEĆA 2004.			
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO
Istra	6,3	16,0	-9,3	15,3	-2,0	11,3	-3,9	10,8
Kvarner i gorje	-4,7	-6,0	-3,1	-4,8	-3,8	-3,8	-49,2	-13,0
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	-18,5	1,0	6,5	-3,5	-2,5	-4,3	20,5	0,7
Dubrovačko područje	10,8	9,3	-4,7	10,4	9,0	-11,8	2,1	5,1
Grad Zagreb	12,1	23,0	-7,3	13,6	0,5	23,8	0,1	7,1
Kontinentalna Hrvatska	-18,3	-7,2	0,5	-11,7	-9,0	-23,1	-1,8	-11,0
Ukupno	1,7	9,4	0,8	5,6	1,6	4,6	-5,4	2,5

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2005. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2006.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA i DZS

Napomena: podaci za 2004. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Najveća prosječna marža profita ostvaruje se na području Istre te potom Zagreba. Istarska hotelska poduzeća bilježe udio dobiti u ukupnom prihodu od 15%, a zagrebačka oko 14%. Međutim, marža profita ovisi i o aktivnosti poduzeća. Najveća se ostvaruje u skupini pretežito hotelskih poduzeća (na razini Hrvatske oko 9%), dok je prosječna marža hotelskih i mješovitih poduzeća bitno niža. Poduzeća čiji je temeljni posao vezan uz pružanje usluga u hotelskim objektima najveću razinu profitabilnosti ostvaruju u Zagrebu te na području Dubrovnika, dok pretežito hotelska poduzeća ponajbolje posluju na području Zagreba i Istre.

C2. RENTABILNOST IMOVINE HOTELSKOG SEKTORA

RENTABILNOST IMOVINE HOTELSKOG SEKTORA PREMA AKTIVNOSTI I LOKACIJI PODUZEĆA U 2005. I 2004. GODINI

	Rentabilnost imovine					
	Hotelska poduzeća ukupno				Hotelska poduzeća koja su ostvarila dobit	Hotelska poduzeća koja su ostvarila gubitak
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO		
	2005. (u %)					
Istra	3,0	4,9	-0,7	4,7	4,8	-2,1
Kvarner i gorje	0,1	1,2	0,1	0,5	2,7	-3,7
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	-2,1	1,9	3,2	1,1	4,3	-3,9
Dubrovačko područje	4,3	7,1	-3,9	4,8	5,9	-1,3
Grad Zagreb	4,9	6,5	-2,3	5,0	6,7	-1,1
Kontinentalna Hrvatska	-1,5	-1,4	1,2	-1,2	1,8	-2,5
Ukupno	2,0	3,6	1,5	2,8	4,8	-3,1
	2004. (u %)					
Istra	4,8	3,7	0,9	3,6	3,7	-1,2
Kvarner i gorje	0,4	1,6	-14,4	-1,2	2,8	-7,8
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	1,5	1,2	9,5	2,1	4,7	-2,8
Dubrovačko područje	3,8	1,1	2,7	3,4	10,2	-4,7
Grad Zagreb	1,6	6,1	0,4	2,7	6,1	-6,6
Kontinentalna Hrvatska	-0,5	-6,3	0,3	-1,2	2,6	-2,6
Ukupno	2,0	2,5	-0,3	2,1	4,9	-4,6

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2005. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2006.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA i DZS

Napomena: podaci za 2004. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Rentabilnost imovine (neto dobit + kamata) u 2005. godini dostigla je razinu od 2,8% što znači da u prosjeku hotelska poduzeća na jednu kunu imovine generiraju dobit prije kamata u iznosu od 2,8 lipe odnosno da tvrtke generiraju naknadu prema svim vlastitim i vanjskim izvorima u visini od 2,8% imovine. Rentabilnost imovine u prosjeku u 2005. godini je veća nego u 2004. godini (povećanje iznosi 0,7%). Valja ukazati da su hotelska poduzeća, koja posluju s dobiti u tom razdoblju, zabilježila smanjenje rentabilnosti imovine za 0,1%. U toj skupini poduzeća najveću rentabilnost imovine generiraju ona na području Zagreba (6,7%), Dubrovnika (5,9%) te Istre (4,8%).

Poduzeća koja posluju s gubicima ostvarila su prosječnu rentabilnost imovine od -3,1%. Najniža rentabilnost ostvaruje se u poduzećima sa sjedištem na Zadarskom, Šibenskom, Splitsko-dalmatinskom području (-3,9%) te Kvarneru i gorju (-3,7%). Prema kriteriju aktivnosti najvišu rentabilnost imovine postižu pretežito hotelska poduzeća (3,6%). Natprosječni pokazatelji su za poduzeća na području Dubrovnika (7,1%), Zagreba (6,5%) te Istre (4,9%).

C3. RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA HOTELSKOG SEKTORA

Rentabilnost vlastitog kapitala (omjer neto dobiti i kapitala) poduzeća u 2005. godini dostigla je visinu od 2,1% što znači da je niža od rentabilnosti imovine (2,8%). To dalje znači da uz ostvarene poslovne rezultate vanjski izvori ostvaruju veću naknadu za svoja sredstva nego vlasnici poduzeća.

Rentabilnost kapitala u skupini poduzeća koja posluju s dobiti dosegla je razinu od 5,2% i veća je od rentabilnosti imovine (4,8%) što upućuje na zaključak da se tim poduzećima isplati, uslijed djelovanja financijske poluge, koristiti se tuđim kapitalom.

Podaci u tablicama C2. i C3. omogućavaju usporedbu rentabilnosti imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala u ovisnosti o lokaciji poduzeća. Tako se može reći za poduzeća s Dubrovačkog područja da imaju najveću razliku između ta dva pokazatelja.

RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA HOTELSKOG SEKTORA PREMA AKTIVNOSTI I LOKACIJI PODUZEĆA U 2005. I 2004. GODINI

	Rentabilnost vlastitog kapitala (neto dobit/kapital (glavnica))					
	Hotelska poduzeća ukupno				Hotelska poduzeća koja su ostvarila dobit	Hotelska poduzeća koja su ostvarila gubitak
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO		
	2005. (u %)					
Istra	2,7	5,2	-4,1	5,0	5,1	-6,2
Kvarner i gorje	-1,8	-2,1	-1,3	-1,8	2,1	12,3
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	-7,2	0,3	3,4	-1,2	4,5	-13,1
Dubrovačko područje	4,7	6,4		5,0	7,0	-12,3
Grad Zagreb	5,5	7,8	-3,3	5,7	7,8	-14,0
Kontinentalna Hrvatska	-6,1	-6,9	0,2	-5,2	1,5	-8,9
Ukupno	0,7	3,2	0,4	2,1	5,2	-12,3
	2004. (u %)					
Istra	-3,3	3,6	-1,5	3,5	3,6	-4,9
Kvarner i gorje	-1,3	-1,3	-34,3	-4,9	2,1	-23,4
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	-1,2	-1,2	12,3	0,2	4,7	-14,9
Dubrovačko područje	4,1	-7,8		2,5	12,7	-14,1
Grad Zagreb	0,2	7,5	0,0	2,3	6,6	-43,1
Kontinentalna Hrvatska	-3,5	-13,2	-0,9	-4,8	2,1	-8,3
Ukupno	0,6	1,5	-3,1	0,9	5,0	-17,0

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2005. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2006.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA i DZS

Napomena: podaci za 2004. i 2005. odnose se na isti skup podataka

C4. ODABRANI POKAZATELJI ZADUŽENOSTI HOTELSKOG SEKTORA

ODABRANI POKAZATELJI ZADUŽENOSTI HOTELSKOG SEKTORA U 2005. I 2004. GODINI PREMA TURISTIČKOM PODRUČJU I AKTIVNOSTI

	Faktor zaduženosti			
	Hotelska poduzeća	Pretežito hotelska poduzeća	Mješovita poduzeća	UKUPNO
	2005. (u %)			
Istra	25,6	2,8	15115,5	3,2
Kvarner i gorje	23,1	32,9	9,0	22,1
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	-34,0	17,2	10,3	23,6
Dubrovačko područje	6,2	6,2	32,3	6,2
Grad Zagreb	6,2	2,9	-10,0	5,4
Kontinentalna Hrvatska	-140,2	-77,3	5,0	-477,3
Ukupno	12,1	6,5	11,0	8,5
	2004. (u %)			
Istra	13,0	15,2	63,8	15,3
Kvarner i gorje	62,2	39,2	-5,9	-695,5
Zadarsko, šibensko, splitsko-makarsko područje	38,9	65,6	6,8	31,9
Dubrovačko područje	15,2	314,0	0,4	17,5
Grad Zagreb	35,4	12,3	114,8	24,1
Kontinentalna Hrvatska	30,1	-15,9	34,0	56,8
Ukupno	25,2	23,9	34,6	24,8

Izvor: Hrvatsko hotelijerstvo 2005. - Poslovanje hotelskih poduzeća; Institut za turizam, 2006.

Obrada i analiza napravljena u Institutu za turizam na temelju podataka FINA i DZS

Napomena: podaci za 2004. i 2005. odnose se na isti skup podataka

Sva tri pokazatelja zaduženosti¹: koeficijent zaduženosti, koeficijent financiranja i faktor zaduženosti za 2005. godinu ukazuju na smanjenje zaduženosti hotelskog sektora u cjelini u odnosu na 2004. godinu. Takav zaključak slijedi i za svaku pojedinu skupinu poduzeća razvrstanih prema kriteriju aktivnosti.

Faktor zaduženosti na razini Hrvatske u 2005. godini iznosi tek jednu trećinu faktora iz 2004. Takav podatak govori da je sektor u cjelini bitno poboljšao sposobnost pokrivanja obveza iz poslovanja.

Međutim, slika se mijenja na regionalnom planu. Tako poduzeća u kontinentalnom dijelu Hrvatske generiraju takav negativan novčani tijek da uz postojeće značajke poslovanja uopće ne mogu dostići stanje da iz poslovanja pokrivaju svoje obveze. Negativni novčani tijek u 2005. godini imala su i poduzeća u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji, ali bi kod njih preokret mogao nastupiti za 23 godine ukoliko bi poslovanje bilo kao u 2005. godini. Slično je s poduzećima u Kvarneru i gorju kojima bi trebale 22 godine. Najniži faktor zaduženosti ostvarila su poduzeća iz Istre kojima novčani tijek ostvaren u 2005. godini omogućava podmirivanje postojećih obveza za manje od 3 godine.

¹ Koeficijent zaduženosti (ukupne obveze/ukupna imovina) i koeficijent financiranja (ukupne obveze/glavnica) su statični pokazatelji zaduženosti koji se uobičajeno mogu izračunati na temelju podataka bilance. Faktor zaduženosti, (omjer obveza i novčanog tijeka), je dinamički pokazatelj koji ukazuje na buduću sposobnost podmirivanja obveza

D. TURISTIČKA POTROŠNJA

PRILOZI:

D1. KRUŽNA PUTOVANJA - STRUKTURA PROSJEČNE POTROŠNJE U OVISNOSTI O DULJINI BORAVKA U DESTINACIJI

D2. KRUŽNA PUTOVANJA - STRUKTURA PROSJEČNE POTROŠNJE PREMA ZEMLJI PORIJEKLA

D1. KRUŽNA PUTOVANJA - STRUKTURA PROSJEČNE POTROŠNJE U OVISNOSTI O DULJINI BORAVKA U DESTINACIJI

KRUŽNA PUTOVANJA - STRUKTURA PROSJEČNE POTROŠNJE PO OSOBI* U OVISNOSTI O DULJINI BORAVKA U DESTINACIJI (u%)

	Prosjeak	Do 3 sata	3 do 6 sati	6 do 9 sati	9 do 12 sati	12 i više sati
UKUPNO	100	100	100	100	100	100
Organizirani izlet/razgled**	18	14	18	19	16	36
Prijevoz	3	1	4	4	3	3
Ulaznice	3	3	3	3	5	3
Hrana i piće u ugostiteljskim objektima	26	30	25	24	24	18
Kupovina	49	51	48	49	50	38
Ostalo	1	1	1	1	2	2
Odstupanja od prosjeka izračunatog za cijeli skup	100	-29	-3	40	65	108

Izvor: Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj -TOMAS kružna putovanja 2006.; Institut za turizam, 2007.

* Potrošnja se izračunavala za putnike i članove posade (zajedno označeni kao 'osobe') na kružnim putovanjima brodom u Hrvatskoj

** Troškovi za organizirani izlet/razgled smanjeni su za procejnu provizije broderske kompanije na 40% ukupnog iznosa

Gosti i članovi posade na kruzerima prosječno potroše oko 39 eura prilikom boravka u nekoj destinaciji. Značajan dio tog iznosa ide na kupovinu različitih suvenira i predmeta (49%) te na hranu i piće u ugostiteljskim objektima u destinaciji (oko 26%). Na organizirani izlet ili razgled destinacije, koji su sastavni dio ponude kružnih putovanja otpada 18% ukupnih troškova, odnosno 24% ukoliko se uključe i troškovi prijevoza i ulaznica.

Ukupna prosječna potrošnja putnika raste s duljinom boravka u destinaciji. Međutim, u strukturi troškova nema značajnijih promjena ukoliko je boravak kraći od 12 sati. Tek kod boravka dužeg od 12 sati, struktura se mijenja i to uglavnom zbog većeg udjela troškova organiziranih izleta i razgleda destinacije. Udio troškova za kupovinu se također ne mijenja značajno ukoliko su boravci kraći od 12 sati i na njih otpada 48-50%.

D2. KRUŽNA PUTOVANJA - STRUKTURA PROSJEČNE POTROŠNJE PREMA ZEMLJI PORIJEKLA

KRUŽNA PUTOVANJA - STRUKTURA PROSJEČNE POTROŠNJE PO GOSTU* KRUZERA PREMA ZEMLJI PORIJEKLA (u%)

	Prosjeak	Italija	SAD	Špa-njolska	Fran-cuska	Velika Britanija	Njemačka	Ostale
UKUPNO	100	100	100	100	100	100	100	100
Organizirani izlet/razgled**	20	20	27	19	18	16	13	13
Prijevoz	4	1	4	5	4	5	1	5
Ulaznice	3	3	3	4	3	3	2	4
Hrana i piće u ugostiteljskim objektima	23	21	22	27	21	22	23	24
Kupovina	49	55	43	45	51	49	58	53
Ostalo	1	0	0	0	3	4	2	1
Odstupanja od prosjeka izračunatog za cijeli skup	100	-24	19	-8	10	23	0	10

Izvor: Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj -TOMAS kružna putovanja 2006.; Institut za turizam, 2007.

* Potrošnja se izračunavala za putnike, ali ne i članove posade na kružnim putovanjima brodom u Hrvatskoj

** Troškovi za organizirani izlet/razgled smanjeni su za procjenu provizije broderske kompanije na 40% ukupnog iznosa

Ukupna prosječna potrošnja gosta kruzera u destinaciji iznosi 44 eura. Gledajući po zemljama porijekla, može se reći da su ukupni troškovi Nijemaca u destinaciji na razini prosjeka; zatim da Amerikanci i Britanci troše više, a Talijani manje od prosjeka. U rasponu $\pm 10\%$ od prosjeka su troškovi Španjolaca i Francuza uz napomenu da su Španjolci suzdržaniji u potrošnji od Francuza.

E. PUTOVANJA U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE

PRILOG:

PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE

TURIZAM U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE 2002.-2007. (u milijunima EUR)

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007. Q1	2007. Q2	2007. Q3
Robni deficit	5.960,3	6.974,2	6.724,7	7.518,0	8.344,2	2.159,2	2.534,7	6.988,5
Prihodi od putovanja*	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	6.293,3	262,4	1.629,6	4.316,5
Rashodi od putovanja	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-584,6	-161,3	-171,7	-183,2
Neto prihod od putovanja	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,8	5.708,7	101,1	1.457,9	4.133,3

Izvor: www.hnb.hr

*Podaci o prihodima od putovanja temelje se na stavci platne bilance „putovanja, prihodi“, a obuhvaćaju sve transakcije potrošnje inozemnih turista i jednodnevnih posjetitelja na smještaj, hranu i piće, prijevoz u zemlji, zabavu, kupnju i sl.

Prihodi od putovanja u platnoj bilanci bilježe kontinuirani rast od 2002. godine i neto prihod od putovanja u prva tri kvartala 2007. godine gotovo je dosegao iznos ostvarenih prihoda u cijeloj 2006. godini. Rashodi od putovanja u prva tri kvartala 2007. dosegli su volumen od 88% rashoda zabilježenih u 2006. godini što realno umanjuje mogućnosti pokrivanja robnog deficita prihodima od putovanja.

Impressum

Izdaje: ©Institut za turizam, Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Hrvatska, www.itzg.hr

Odabrale i priredile: Blaženka Vrdoljak-Šalamon i Petra Gatti

Recenzent: Neven Ivandić

Lektor: Danijela Gaberc

Grafički uredio: Zoran Petrović

Zagreb, 2007.